

Tal dia
com
avui fa...

1
any

10 d'octubre, data límit
Mas hauria de signar el decret de convocatòria del 9-N entre el 10 de setembre i el 10 d'octubre, segons els terminis de la llei de consultes.

10
anys

Blindar l'Estatut
CiU i PSC negocien una fórmula per blindar les competències de l'Estatut. CiU podria votar-hi en contra s'hi ha una segona retallada.

20
anys

Cau Srebrenica
Els serbis ocupen una zona protegida per l'ONU. L'aviació de l'OTAN no evita que caigui la població de Srebrenica, d'on fugen 25.000 civils.

Viure
sense tu

Xavier
Graset

Extermini

He anat a veure Neus Català. La seva memòria centenària ens alerta de la brutalitat de l'home. El seu testimoni esgarrifós ens diu que la desgràcia no és un artifici, ara que fa setanta anys de l'alliberament dels camps d'extermini en el final de la Segona Guerra Mundial. A Neus Català la vaig poder entrevistar per al programa *S'avis*, de TV3, ja fa un temps, en tres escenaris diferents. A la biblioteca de la seu del PCC, l'escissió prosoviètica del PSUC (la pluja ens va deixar sense poder anar als Guiamets, al Priorat); a l'escola de Darnius, en la ruta de l'exili, i al cementiri de Montjuïc, prop de les despulles del president Companys. Ara l'escenari on es concentra i s'explica la vida de Neus Català és el de la Muntaner, dins de la programació del Grec. Mercè Arànega

L'home no ha après la lliçó i repeteix el drama

fa lliscar de manera magistral, impressionant, aquest relat, de Josep Maria Miró i Rafael Duran, basat en la novel·la *Un cel de plom*, de Carme Martí.

A la Muntaner també hi havia l'Albert Om, que li va dedicar un dels seus *convitats*, i la Marina Rossell, que aquest mes de juny va ser a Falset i va cantar en l'homenatge que li van fer Consell Comarcal i Generalitat. Mai prou insistents en l'exercici de recordar la barbàrie, per mirar que no es repeteixi. Neus Català n'ha fet objectiu des que va poder començar a explicar el seu pas per Ravensbrück i Holleischen. Allà on va mirar de boicotejar amb "les gandules" la fabricació d'armament. El drama dels deportats catalans als camps d'extermini el repasso al llibre de Montserrat Roig, document imprescindible sobre l'holocaust, que beu del *K.L. Reich*, de Joaquim Amat-Piniella, l'escriptor manresà deportat a Mauthausen. Tots els camins per fer memòria sobre la violència, els forns, les pallisses, els filats, les vexacions, les fosses, sobre la "internacional del dolor". La memòria obligatòria, que veus que fa curt quan l'endemà les imatges que arriben de Srebrenica ens recorden la matança d'ara fa vint anys. L'home no ha après la lliçó. I ara ho veiem a Síria, i cal insistir a recordar Neus Català perquè aquest drama universal és nostre.

LA
PUNXA
D'EN
JAP

Joan
Antoni
Poch

Vuits i nous

La llista civil

Manuel
Cuyàs

L'avantatge de les llistes electorals normals és que no hi conec ningú, tret dels que ocupen els primers llocs i encara no personalment. L'inconvenient de la llista "civil" proposada per concórrer "unitàriament" a les eleccions plebiscitàries del 27 de setembre és el que els coneixeré a tots, també personalment. Hi ha qui sosté que fóra bo que en qualsevol elecció els candidats a diputats o a regidors tinguessin un contacte íntim amb els electors. Que te'ls trobessis a mitja tarda a casa amb la intenció de prendre el te. Què volen que els digui. Hi ha gent molt pesada i invasiva que després no saps com fer fora i que no se'n van per molt que posis una escombra girada del revés darrere la porta. Jo aquests m'esti-

mo més mantenir-los a distància i anar-los a votar pel simple fet que tinc confiança en les sigles que representen. Si un dia els necessito ja aniré a casa seva a exposar-los les meves queixes o les del veïnat. Les llistes oberetes són en teoria molt beneficioses, no dic que no, però coneixent els meus coetanis de vegades valen més les tancades i barrades.

Per això m'inquieta la llista "civil". Segons els noms que la conformin, que ja els veig venir, aniré a votar-la decidit i a cegues? Mira que conec les ambicions d'en Pau, el punt flac d'en Pere i les queixalades d'en Berenguera... Però bé, abans de deixar-me dominar per la meva misantropia creixent manifesto que sigui quina sigui la llista l'aniré a votar per esperit patriòtic i perquè estaré d'acord amb seu punt bàsic.

Ara: com es confeccionaran aquestes llistes? En Pau, que ja hem dit que és

ANTHONY GARNER

ambiciós, acceptarà anar per darrere d'en Pere i serà immune als cops de colze d'en Berenguera? Aquella estrella de la televisió, aquell futbolista del Barça o de l'Espanyol o aquell cuiner han d'obrir o han de tancar la llista? A l'hora de fixar les candidatures "normals" aquests conflictes també es presenten, però sempre acaba imposant-se l'autoritat de qui les encapçala, que acostuma a ser el president o el secretari general del partit ¿Qui tindrà en la llista civil l'autoritat? En Jordi Sánchez de l'ANC?

La Muriel Casals d'Òmnium? No els nego capacitat d'imposar-se, però sempre hi ha l'ego d'en Berenguera. O de la Berenguera. S'haurà de fer per sorteig?

Hem anat a la llista civil, perquè alguns dels nostres polítics no han acceptat el lideratge de l'altre, sobretot d'Artur Mas, el líder natural. La gent ho ha vist, ho ha censurat i ha decidit constituir-se en llista civil al marge dels polítics. Ara té el repte de superar els vicis d'aquests i les seves misèries. Ho aconseguirem, si som pastats igual?